

KUNTIEN JA HYVINVOINTIALUEIDEN YHDYSPINTAFOORUMI

**Hyvinvoinnin ja
terveyden edistäminen
16.12.2022**

KUNTIEN JA HYVINVOINTIALUEIDEN YHDYSPINTAFOORUMI

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

- 9.00 Avauspuheenvuoro: **Taru Koivisto**, osastopäällikkö, Sosiaali- ja terveysministeriö
- 9.10 Tilannekatsaus yhdyspinnoista: **Liisa Jurmu**, projektipäällikkö, Kuntaliitto
- 9.20 Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen - ajankohtaista: **Sami Niemi**, erityisasiantuntija, Kuntaliitto
- 9.40 Elintapaohjauksen case-esimerkki: **Sari Kivimäki**, kehittämispäällikkö, Liikkuva aikuinen -ohjelma, Jyväskylän ammattikorkeakoulu
- 9.55 Alueiden ja kuntien hyvät käytänteet:
Pirjo Nikula, hyvinvointijohtaja, Vaalan kunta
Anne Tuikka, sosiaalityöntekijä, Kainuun sote
- 10.25 Paneelikeskustelu:
Tarja Tenkula (juontaja), erityisasiantuntija, Kuntaliitto
Kristiina Hämäläinen, aluehallituksen pj., Päijät-Hämeen hyvinvointialue
Aija Rautio, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen päällikkö, Etelä-Karjalan hyvinvointialue
Tomi Lähteenmäki, strategiajohtaja, Porin kaupunki
- 10.50 Tilaisuuden päätös

KUNTIEN JA HYVINVOINTIALUEIDEN YHDYSPINTAFOORUMI

Tilaisuuden avaus

Taru Koivisto, osastopäällikkö Sosiaali- ja terveysministeriö

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Kuntien ja hyvinvointialueiden yhdyspintafoorumi

Miten varmistamme tulevien sukupolvien kestävästä hyvinvoinnista?

Väestön ikääntyminen, terveyserojen kasvu, teknologian murros sekä ilmastonmuutos lisäävät tarvetta hyvinvointitalousajattelulle päätöksenteossa.

Hyvinvointitalous on päätöksenteon lähestymistapa, jolla saavutetaan sosiaalisen, taloudellisen ja ekologisen kestävyysnäkökulmista parempi tasapaino.

Hyvinvointiin pitkällä tähtäimellä investoiva yhteiskunta kehittyy ja sen talous luo kasvua

Sosiaalinen, ekologinen ja taloudellinen kestävyys toimivat yhteisvaikutuksessa keskenään. Siihen tarvitsemme päätöksenteon uudistamista ja uudenlaisia mittareita.

Sosiaalinen kestävyys toteutuu, kun riittävä toimeentulo, hyvinvointipalvelut, turvallisuus ja tasa-arvo taataan kaikille, kun resurssit jakautuvat oikeudenmukaisesti ja kun ihmisillä on mahdollisuus vaikuttaa omaan elämäänsä.

Ratkaisujen suuntia

Sosiaali- ja terveysministeriön tulevaisuuskaatsaus

- Pysäytetään eriarvoistumiskehityksen kasvu tukemalla ihmisten hyvinvointia ja alueiden elinvoimaa.
- Turvataan vaikuttavat ja yhdenvertaiset sote-palvelut ja varmistetaan samalla sote-henkilöstön saatavuus ja riittävyys.
- Lisätään työllisyyttä ja osallisuutta uudistamalla sosiaaliturvajärjestelmää.
- Huomioidaan kaikessa päätöksenteossa hyvinvointi- ja talousvaikutukset, ekologinen kestävyys sekä sukupuolten tasa-arvo

Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen 2030 – valtioneuvoston periaatepäätös

Linjaa toimia, joilla hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden eriarvoisuus vähenee

Kaikille mahdollisuus osallisuuteen

Ihmiset kokevat olevansa yhdenvertaisia ja osallisia

Hyvät arkiympäristöt

Arkiympäristö on terveellinen, turvallinen, esteetön ja esteettinen

Hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta edistävä toiminta ja palvelut

Ihmisillä on mahdollisuus hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta edistävään toimintaan sekä laadukkaisiin ja yhdenvertaisiin palveluihin

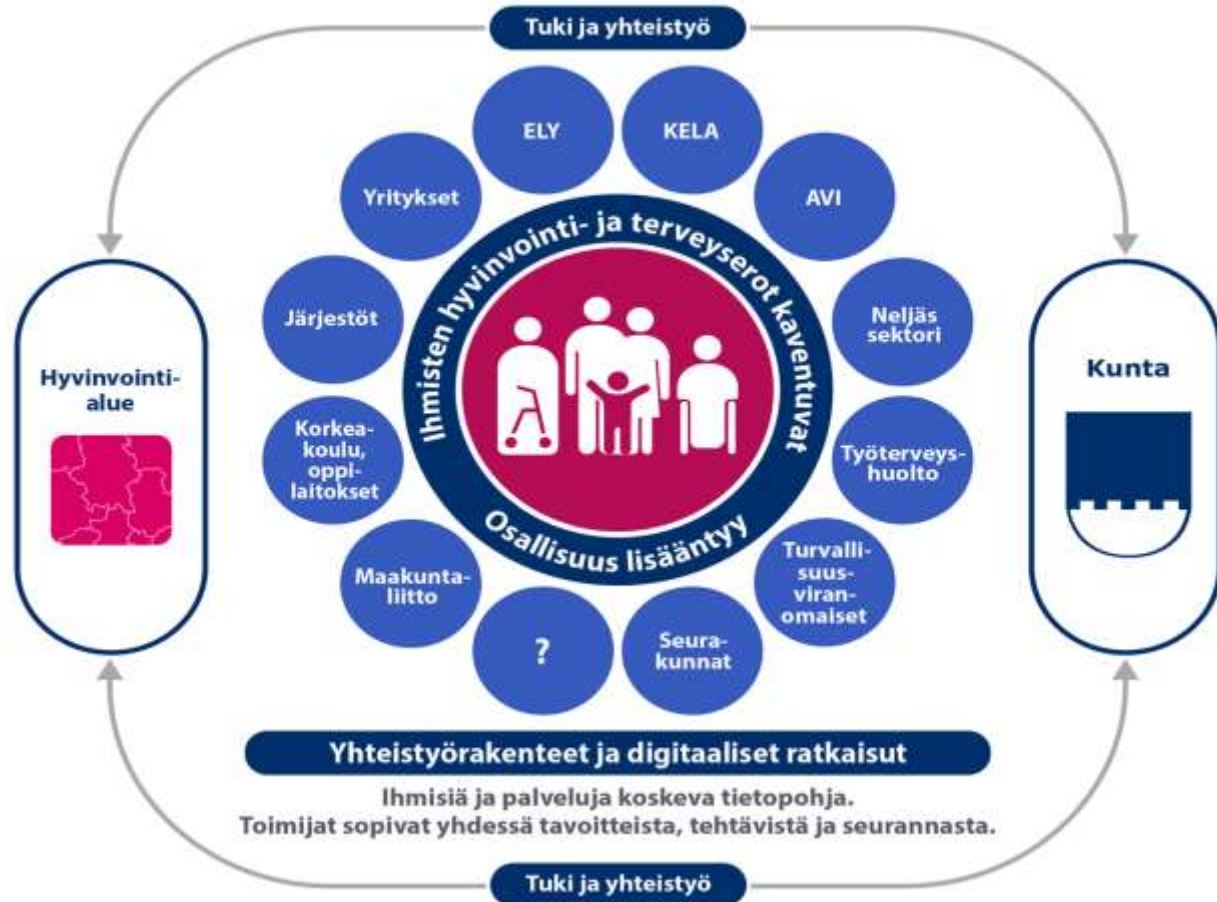
Päätöksenteolla vaikuttavuutta

Päätöksentekijät edistävät hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta sekä vähentävät eriarvoisuutta

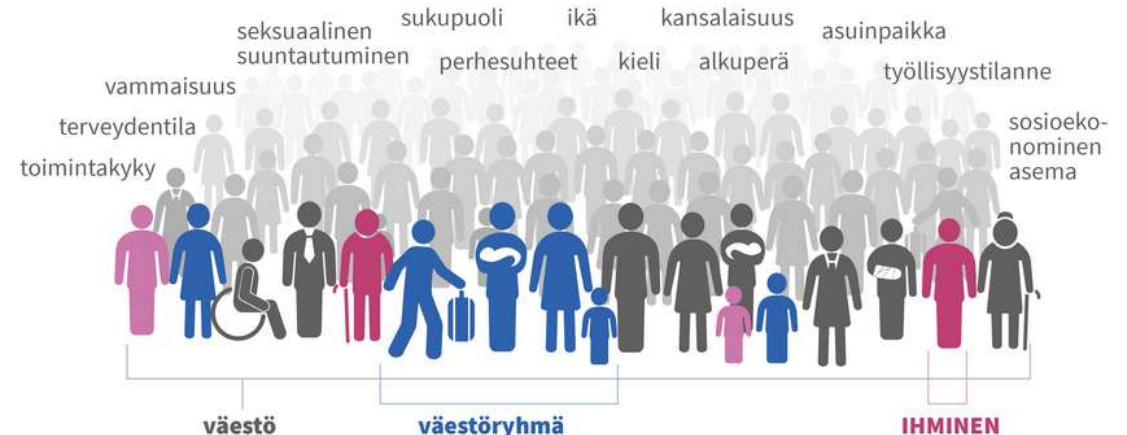

Vaikuttava hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen on yhteistyötä

Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen on yhteinen tehtävä

Palveluiden tarve vaihtelee yksilöllisesti ihmisen ja elämäntilanteen mukaan

Esimerkkejä yhdyspinnoista kuntien ja hyvinvointialueiden välillä

- **Lapsiperheiden palvelut** sivistys- ja hyvinvointityön kokonaisuudessa, opiskeluhoito
- **Hyvinvointialueen ja kuntien hyte-yhteistyö**
- **Ehkäisevä päihdetyö**
- **Elintapaneuvonta**, toimintakyvyn edistäminen
- **Kulttuurihyvinvointipalvelut**
- **Arjen turvallisuuden edistäminen**, lähisuhdeväkivallan ehkäisy
- **Työllisyyden edistäminen** (esim. lakisääteisen monialaisen yhteistyön suunnittelu ja toimenpano, lakisääteisten yhteisten asiakassuunnitelmien laatiminen mm. aktivointisuunnitelmat, hyvinvointialueen osatyökykyisten tuki ja kuntouttavan työtoiminnan suhde kunnan työllisyyden edistämiseen, hoitamiseen sekä vaikeasti työllistyvien tukeen)
- **Kotouttaminen** – Huomioiden myös yhdyspinta maahanmuuttajien te-palveluihin (maahanmuuttajien osaamiskeskusten sote-palvelut), osallistuminen kotouttamisohjelman laatimiseen
- **Sote-palveluverkon yhteys kaavoitukseen, maankäyttöön ja asumiseen** (esim. asumispalvelujen ratkaisut ja tarpeet sekä kunnan asumisympäristöjen suunnittelun ja esteettömyyskysymykset)
- **Saavutettavuuskysymykset sote-palveluihin** (esim. kunnan joukkoliikenne ja tieverkosto sekä hyvinvointialueen asiointialueet ja toimipisteet, vammaispalveluiden kuljetukset ja ensihoito)
- **Yhteistyö ympäristöterveydenhuoltoon** terveydensuojelun, tupakkavalvonnan, eläinlääkintähuollon ja elintarvikevalvonnan näkökulmista
- **Osallisuuden edistäminen**, järjestöjen toimintaedellytysten turvaaminen
- **Yhteistyö laajemmalla alueella eli YTA:n kanssa esim. vaativan sosiaalihuollon palveluissa** (ml. YTA-tasoinen OT:n rakentaminen) → tämä valmistelun myöhemmässä vaiheessa.

Listaus ei ole kaiken kattava ja sisällöt vaihtelevat alueittain

KUNTIEN JA HYVINVOINTIALUEIDEN YHDYSPINTAFOORUMI

Tilannekatsaus yhdyspinnoista

Liisa Jurmu, projektipäällikkö Kuntaliitto

Kuntien ja hyvinvointialueiden yhdyspintojen muutostukiprojekti

Tavoitteena

- Tuottaa konkreettisia ohjeita, toimintamalleja, työvälineitä, suosituksia ym. kuntien ja hyvinvointialueiden yleisen yhteistyörakenteen ja yhdyspintojen valmistelutyön tueksi
- Tunnistaa, koota ja jakaa hyviä käytänteitä kunnista ja alueilta
- *Lisätä ymmärrystä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ja yhdyspintatyön merkityksestä*

Projektissa priorisoitavat yhdyspinnat/työpaketit

- Yhteistyön yleiset toimintamallit ja johtamisen rakenteet
- **Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen**
- Sivistys ja sote
- Työllisyyden hoito
- Maahanmuutto ja kotoutuminen
- Varautuminen ja sisäinen turvallisuus (ml.Pela)
- + muut yhdyspinnat

**Hanke jatkuu
31.12.2023 asti.
Rahoittajina
Kuntaliitto
ja STM.**

Yhdyspintaprojektin ajankohtaisia

- Projekti etenee ja työpaketeissa on valmistunut ja valmistuu loppuvuodesta useita julkaisuja
- Vuoden vaihteen molemmin puolin on käynnissä useita selvitystöitä, jotka luovat pohjaa ensi vuoden työskentelyn fokuksinnille
- Projekti reagoi jatkossakin niihin tarpeisiin, mitä kunnista ja alueilta tulee
- Kansallinen STM:n yhdyspintojen valmisteluryhmä on lopettanut toimintansa
- Projekti jatkuu ensi vuoden loppuun, osa työpakettien vetäjistä työskentelee hyvinvointialueyhtiö Hyvilissä 1.1.2023 lähtien

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen resurssointi kunnissa 1.1.2023 alkaen

Huomioita kyselyvastauksista

12/2022

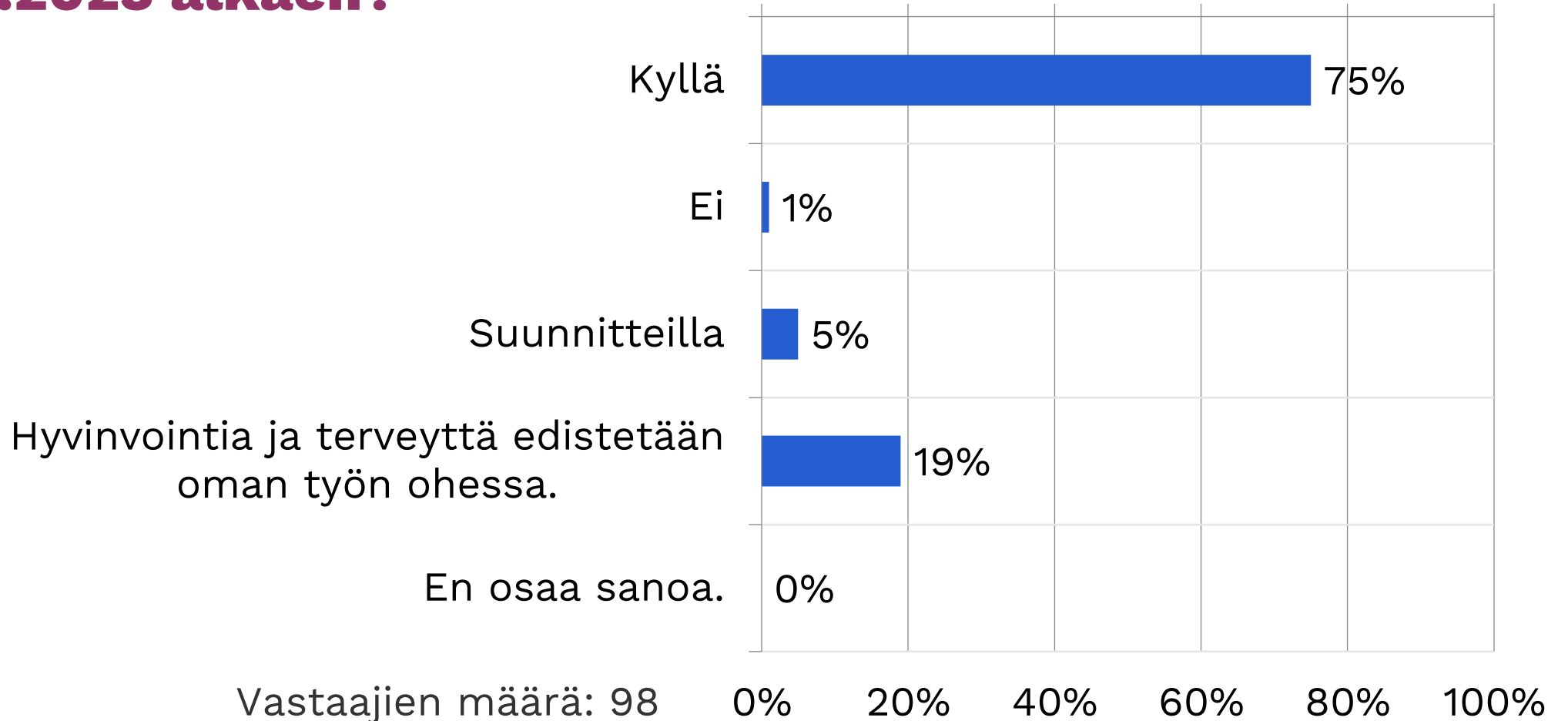
Kuntien hyte-resursseja koskeva kysely

Tietoa kyselystä ja sen kohderyhmistä

- Kyselyllä kartoitettiin kuntien hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen mahdollisuuksia 1.1.2023 alkaen.
- Kysely lähetettiin kaikkiin 293 Manner-Suomen kuntaan ja vastausaikana 8.11.2022-22.11.2022 saatiin vastaus 98 kunnasta.
- Vastaajista noin 45 % oli johtajia, noin 30 % hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen koordinaattoreita ja noin 13 % päälliköitä. Loput vastaajista (noin 12 %) muita asiantuntijoita, sihteereitä yms.
- Kyselyyn saatiin vastauksia kaikista kuntakokoluokista, aktiivisimmin vastasivat 2 000 - 5 000 asukkaan kunnat.
- Tässä diasarjassa esitetään muutamia huomioita kyselystä. Laajempi julkaisu kyselyn tuloksista julkaistaan alkukevällä 2023.

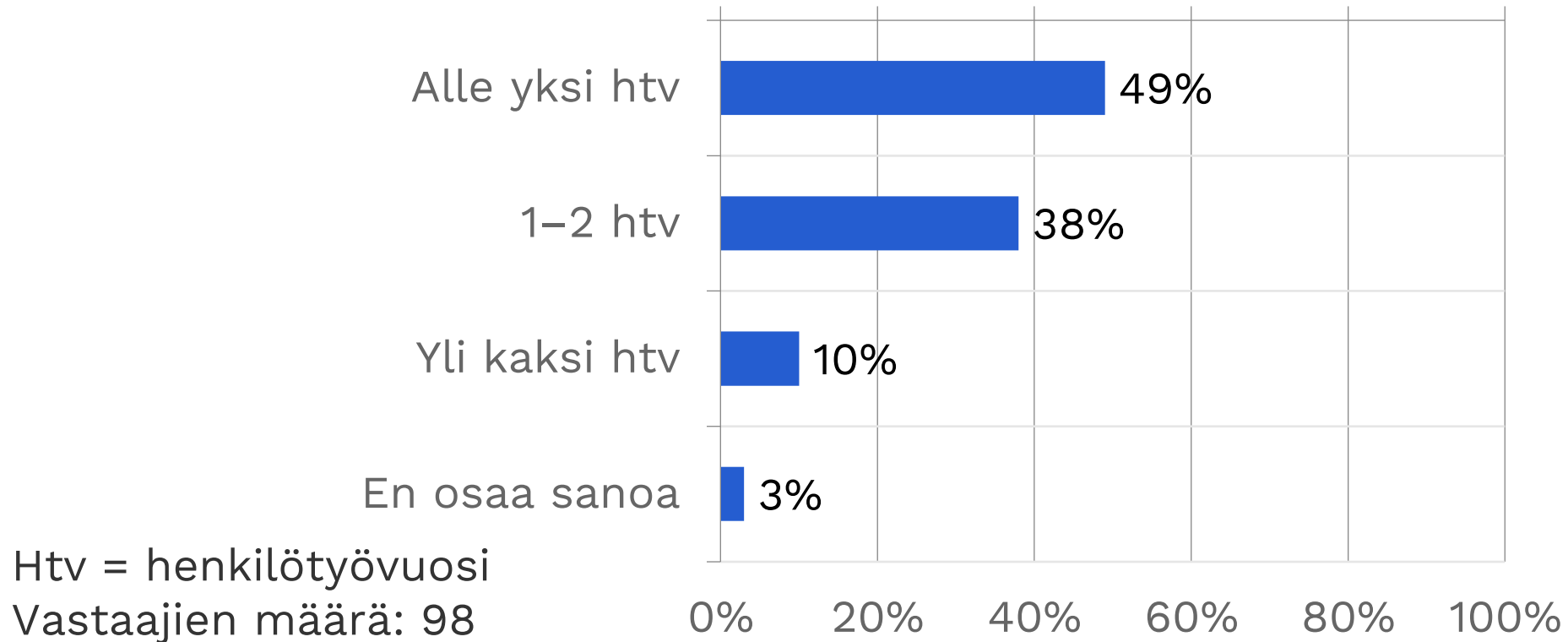
Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen resurssikysely 2022:

Onko kunnassanne erikseen nimetty viran-/ toimenhaltija, joka koordinoi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä kuntanne alueella 1.1.2023 alkaen?

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen resurssikysely 2022:

Kuinka paljon arvioitte henkilöstöresurssia olevan käytettävissä kuntanne alueen asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen koordinaatiotyöhön 1.1.2023 alkaen? Vastaus henkilötyövuosina (htv).

Tulossa
tammikuussa

Nettisivut:
[www.kuntaliitto.fi/
yhdyspinnat](http://www.kuntaliitto.fi/yhdyspinnat)

Tulossa
joulukuussa

Liisa Jurmu

liisa.jurmu@kuntaliitto.fi

050 479 6835

Twitter: @LiisaJurmu

www.localfinland.fi

KUNTIEN JA HYVINVOINTIALUEIDEN YHDYSPINTAFOORUMI

**Hyvinvoinnin ja terveyden
edistäminen - ajankohtaista**

**Sami Niemi, erityisasiantuntija
Kuntaliitto**

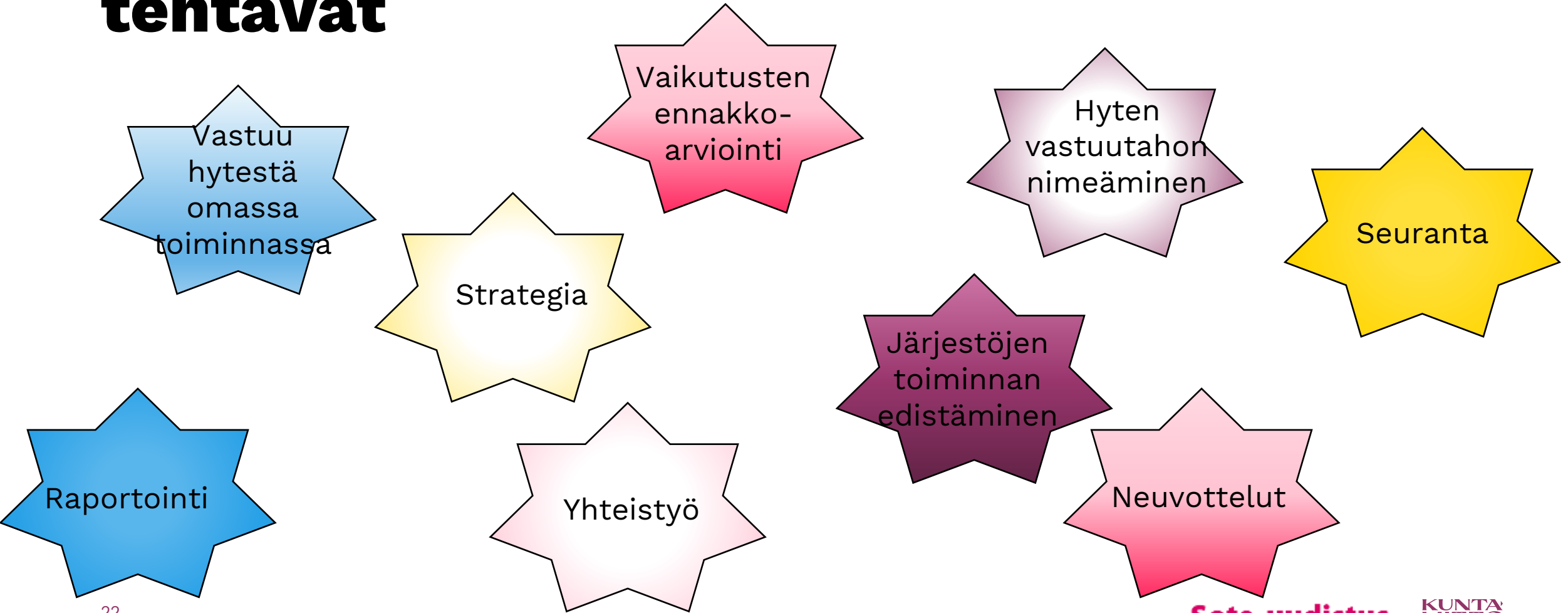

Hyten rooli uudessa hyvinvointialueuudistuksessa

Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen rooli uudistuksessa

- Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen nostettu yhdeksi keskeiseksi asiaksi sote-uudistuksessa
- **Kunnilla jatkossakin keskeinen rooli hyten toteuttamisesta** yhdessä hyvinvointialueiden ja muiden toimijoiden (esim. maakuntaliitot, järjestöt, yritykset, seurakunnat) kanssa
- Laissa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021) hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä koskevat pykälät 6 ja 7
 - Pykälässä 6 on määritelty kuntien vastuut hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi
 - Pykälä 7 koskee puolestaan hyvinvointialueiden vastuita hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä
- Kunnilla ja hyvinvointialueilla on siis **yhteinen vastuu** alueen asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä -> **yhteistyö**

Kuntien ja hyvinvointialueiden järjestämislain (612/2021) mukaiset hyte-tehtävät

Mitä on kunnan ja hyvinvointialueen laaja-alainen hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen?

- Toimialarajat ylittävää
- Kaikille elämänaalueille ulottuvaa
- Kaikkiin ikäryhmiin kohdistuvaa
- Mahdollistavaa
- Paikallista ja alueellista toimintaa
- Vaatii yhteistyötä
- Taloudellisesti ja toiminnallisesti vaikuttavaa

Tulevaisuuden kunnan roolit

Sivistys

Elinkeino ja työllisyys

Kehittäjä ja kumppani

Elinympäristö

Hyvinvointi, osallisuus
ja yhteisö

Itsehallinto

Mitä hyvinvointialue tekee tulevaisuudessa

Sosiaalihuolto

- Sosiaalityö
- Sosiaaliohjaus
- Sosiaalinen kuntoutus
- Perhehoito
- Perhetyö
- Kotipalvelu
- Kotihoito
- Asumispalvelut
- Laitospalvelut
- Liikkumista tukevat palvelut
- Päihdetyö
- Mielenterveystyö
- Kasvatus- ja perheneuvonta
- Perheoikeudelliset palvelut
- Vammaispalvelut (sis. erityishuolto)
- Ehkäisevä ja täydentävä toimeentulotuki
- Sosiaalinen luototus
- Kuntouttava työtoiminta
- Omaishoidon tuki
- Lastensuojelu
- Opiskeluhuollon kuraattoripalvelut

Asukkaiden hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen

Pelastustoimi

- Pelastustoiminta
- Öljyntorjunta
- Palontutkinta
- Väestön varoittaminen
- Vaaratiedottaminen
- Turvallisuusviestintä
- Valvontatoiminta
- Kemikaalivalvonta
- Ohjaus- ja neuvonta
- Väestönsuojeluun varautuminen

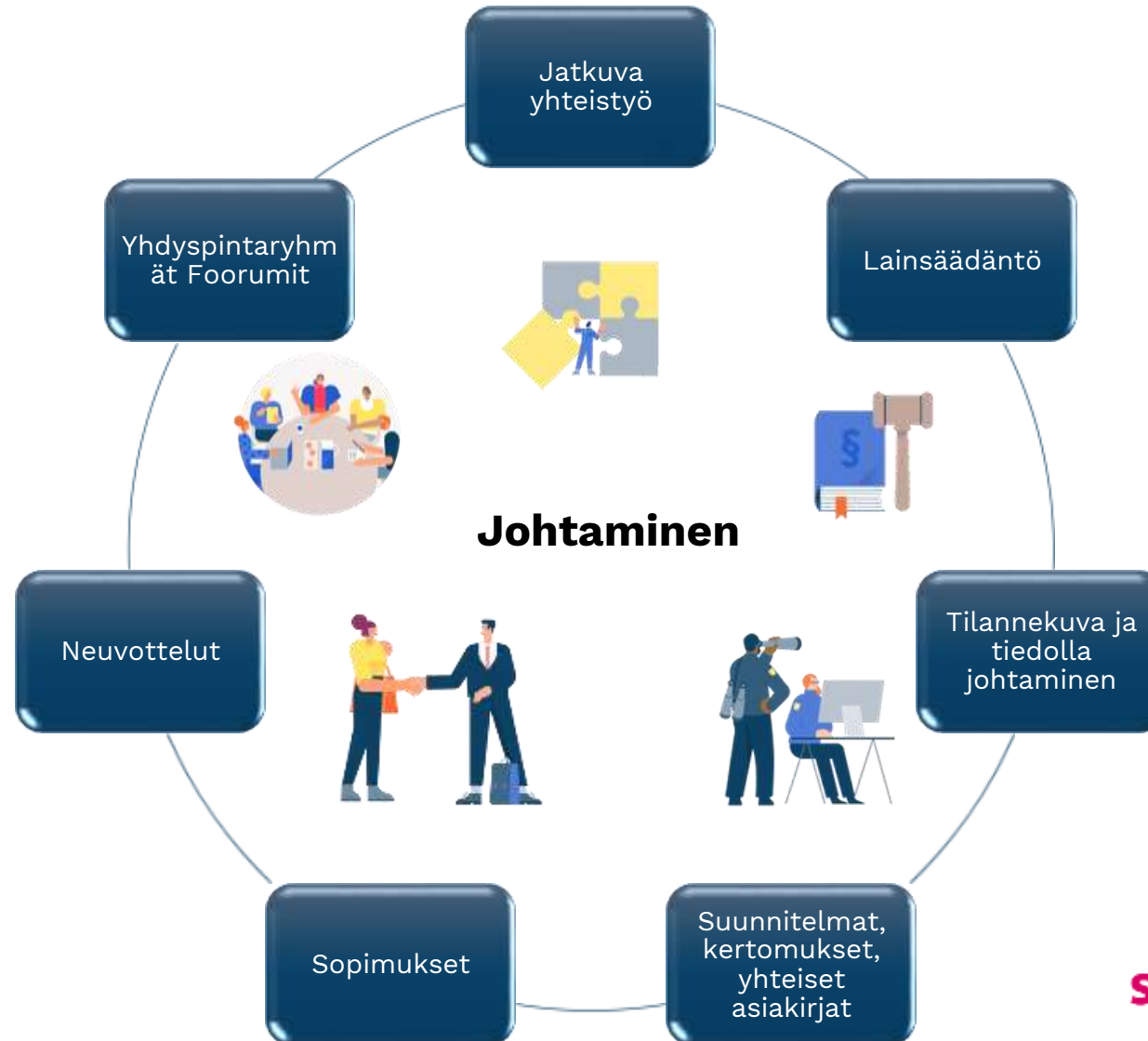
Terveydenhuolto

Terveyden- ja hyvinvoinnin edistäminen, perusterveydenhuolto, erikoissairaanhoido

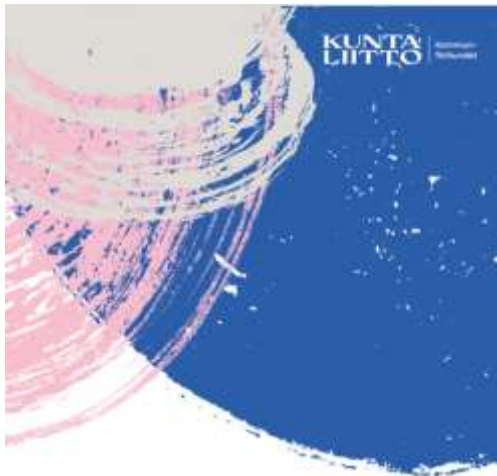
- Terveystarkastukset
- Neuvolapalvelut
- Koulu- ja opiskeluterveydenhuolto
- Opiskeluhuollon psykologipalvelut
- Seulonnat
- Avosairaanhoito
- Kotisairaanhoito
- Lääkinnällinen kuntoutus
- Mielenterveystyö
- Päihdetyö
- Suun terveydenhuolto
- Merenkulkijoiden terveydenhuolto
- Työterveyshuolto
- Ensihoito
- Päivystys
- Sairaala-/vuodeosastotoiminta
- Opetus- ja tutkimustoimintaa

Rakenteet ja neuvottelut

HYTE-johdamisen kokonaisuus yhdyspinnoilla

Hyvinvointialueen ja kuntien strateginen yhteistyösopimus - mallipohja

Hyvinvointialueen ja kuntien strategisen yhteistyösopimuksen mallipohja

Sisältö:

1. Osapuolet	4
2. Sopimuksen lähtökohdat ja tarkoitus	5
3. Yhteistyön tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit	6
3.1 Yhteiset periaatteet.....	6
3.2 Yhteiset tavoitteet, mittarit ja toimenpiteet.....	6
4. Yhteistyöfoorumit ja -muodot	8
4.1 Hyvinvointialueen ja kuntien yhteistyöfoorumit.....	8
4.2 Tietojen jakaminen hyvinvointialueen ja kuntien välillä.....	9
4.3 Yhteistyö muiden toimijoiden kanssa.....	10
5. Sopimuksen hyväksyminen	11
5.1 Sopimuksen voimaantulo.....	11
5.2 Sopimuksen voimassaolo.....	11
5.3 Sopimuksen irtisanominen.....	11
6. Muut ehdot	12
6.1 Sopimusasiakirjat.....	12
6.2 Kustannukset.....	12
6.3 Sopimuksen muuttaminen.....	12
7. Sopimuksen seuranta	13
8. Erimielisyyksien ratkaiseminen	14
9. Allekirjoitukset	15
10. Liitteet	18

<https://www.kuntaliitto.fi/ajankohtaisista/2022/strategisen-yhteistyösopimuksen-mallipohja-kuntien-ja-hyvinvointialueiden>

Neuvottelut osana yhteistyötä

Lainsäädännössä on kahdenlaisia neuvotteluelvoitteita kunnille ja hyvinvointialueille:

- Laissa hyvinvointialueesta (611/2021) 14 § säädetään vähintään kerran valtuustokaudessa pidettävistä kunnan ja hyvinvointialueen välisistä neuvotteluista tehtäviensä hoitamiseen liittyvästä yhteistyöstä, tavoitteista ja työnjaosta
- Laissa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä (612/2021) 6 ja 7 § säädetään vuosittain pidettävistä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen neuvotteluista

Neuvottelut valtuustokaudella

Valmistautuminen kauden vaihdokseen

- Vuosittainen raportti
- Hyte-neuvottelu
- TA/TP

Neljäs vuosi

Valtuustokausi käynnistyy Yhteistyösopimuksen päivittäminen

- Hyvinvointikertomus
- Hyvinvointisuunnitelma
- Vuosittainen raportti
- Hyte-neuvottelu
- Alueneuvottelu 14 §, strateginen yhteistyösopimus
- TA/TP

Ensimmäinen vuosi

Jatkuva yhteistyö

Yhteistyön toimeenpano ja seuranta

- Vuosittainen raportti
- Hyte-neuvottelu
- TA/TP

Kolmas vuosi

Yhteistyön toimeenpano ja seuranta

- Vuosittainen raportti
- Hyte-neuvottelu
- TA/TP

Toinen vuosi

Neuvottelujen järjestämismallivaihtoehtoja

Kuntakohtaiset neuvottelut

Jokaisen kunnan kanssa erikseen käytävät neuvottelut

Hyvinvointialue koordinoi

Seudulliset neuvottelut

Jaetaan alue seutukuntien tai muun jaon perusteella neuvottelualueisiin

Hyvinvointialue koordinoi

Koko alueen yhteinen neuvottelu

Kerätään kaikkien kuntien edustajat samaan neuvotteluun

Hyvinvointialue tms. taho koordinoi

Todennäköinen malli on yhdistelmä kahdesta tai useammasta vaihtoehdosta

Jatkuva neuvottelu

Neuvottelukunnat tms.

Jatkuvan neuvottelemisen malli

Pöytäkirjat, seuranta huolehdittava

Teemakohtaiset neuvottelut

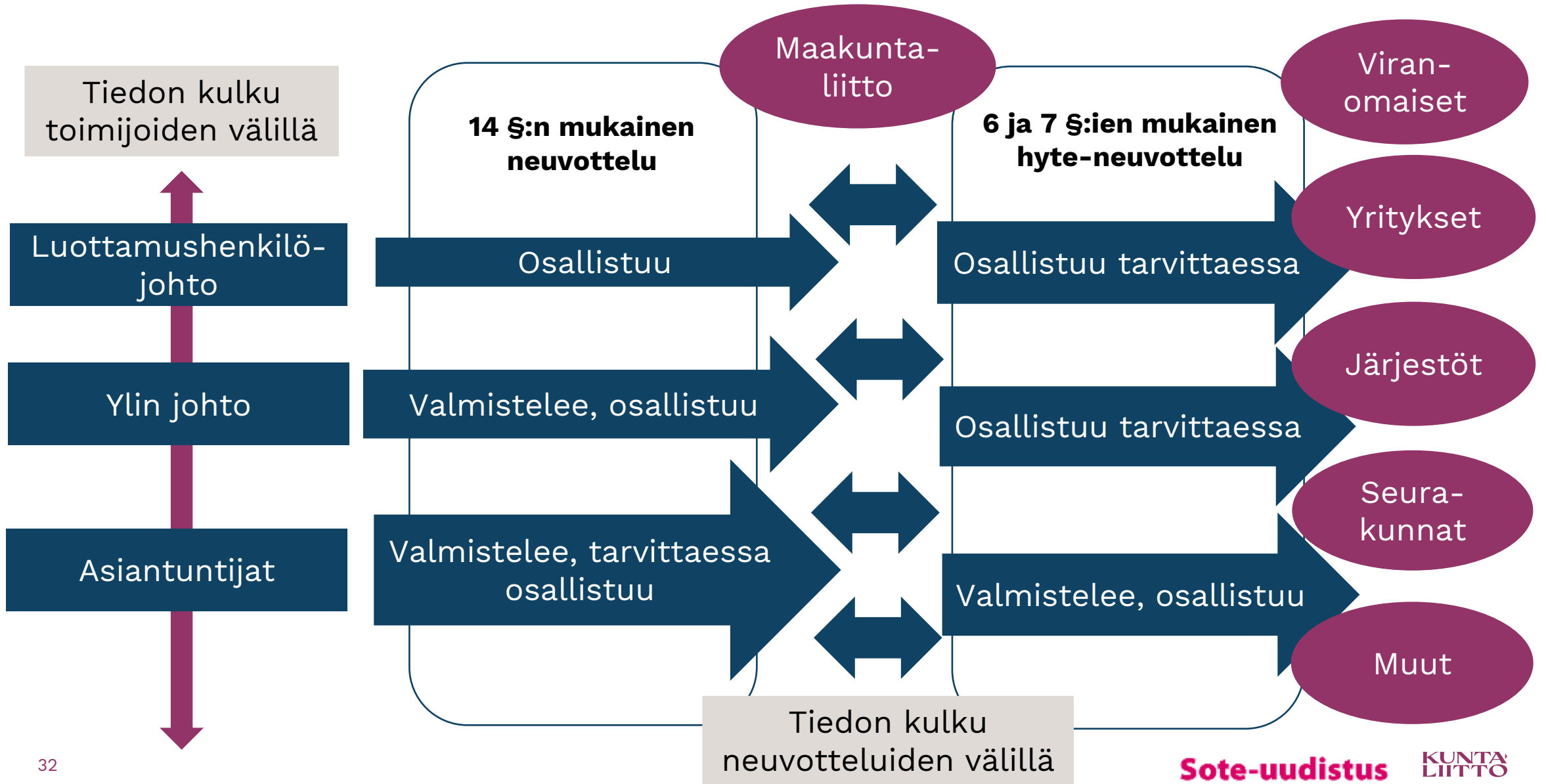
Käydään vuosittain tai useamman kerran vuodessa eri teemojen pohjalta

Hyvinvointialue koordinoi

Vakiomuotoinen neuvottelu

Käydään neuvottelu vakiomuotoisella pohjalla, joka toistetaan pääsääntöisesti samanmuotoisena kussakin neuvottelussa

Roolit neuvotteluissa

Neuvotteluiden sisällöstä:

Laki hyvinvointialueesta (611/2021) 14 § Hyvinvointialueen ja kuntien neuvottelu

- Hyvinvointialueen ja sen alueen kuntien on neuvoteltava **vähintään** valtuustokausittain tehtäviensä hoitamiseen liittyvästä yhteistyöstä, tavoitteista ja työnjaosta.
- Neuvottelussa **voidaan sopia ainakin** yhteistyön edellyttämistä yhteistoimintarakenteista, toimintamalleista sekä yhteistyön edellyttämästä tiedonkulusta.
- Yhtenä aiheena voi olla myös yhdyspintojen johtaminen ja niihin liittyvä yhteistyö

Laki sosiaali -ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021) 6 ja 7 §:t

- 7 § Hyvinvointialueen on neuvoteltava **vähintään** kerran vuodessa yhdessä alueensa kuntien sekä muiden edellä tässä momentissa mainittujen hyvinvointialueen alueella hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tekevien toimijoiden* kanssa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä koskevista tavoitteista, toimenpiteistä, yhteistyöstä ja seurannasta
- 6 § Kunnan on osallistuttava 7 §:n 4 momentissa tarkoitettuihin neuvotteluihin.

**Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tekevät muut julkisen sektorin toimijat, yksityinen sektori ja kolmannen sektorin toimijat.*

Hyte-neuvotteluiden osallistujat, esimerkkejä

- Hyvinvointialue (koolle kutsuja)
- Kunta/kunnat
- Maakunnan liitto ja koulutus kuntayhtymät
- Järjestöedustus (määrittely ja järjestöjen riittävä edustavuus sovittava)
 - Sote-järjestöt
 - Eläkeläisjärjestöt
 - Liikuntajärjestöt
 - Kulttuurijärjestöt
 - Nuorisojärjestöt
 - Muut (MLL, Unicef, Martat, pelastusala yms.)
- Muut toimijat
 - Viranomaiset (esim. Poliisi, AVI (liikunta), ELY(liikenne))
 - Seurakunnat ja uskonnolliset yhteisöt
- Yritykset
 - Alueellinen yrittäjäjärjestö, Kauppakamari

Yhdyspinnat hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden näkökulmasta

Tavoitteiden saavuttaminen edellyttää toimivaa yhteistyötä useilla eri osa-alueilla

Johtaminen

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Lasten, nuorten ja perheiden tukeminen

Työllisyyden hoito

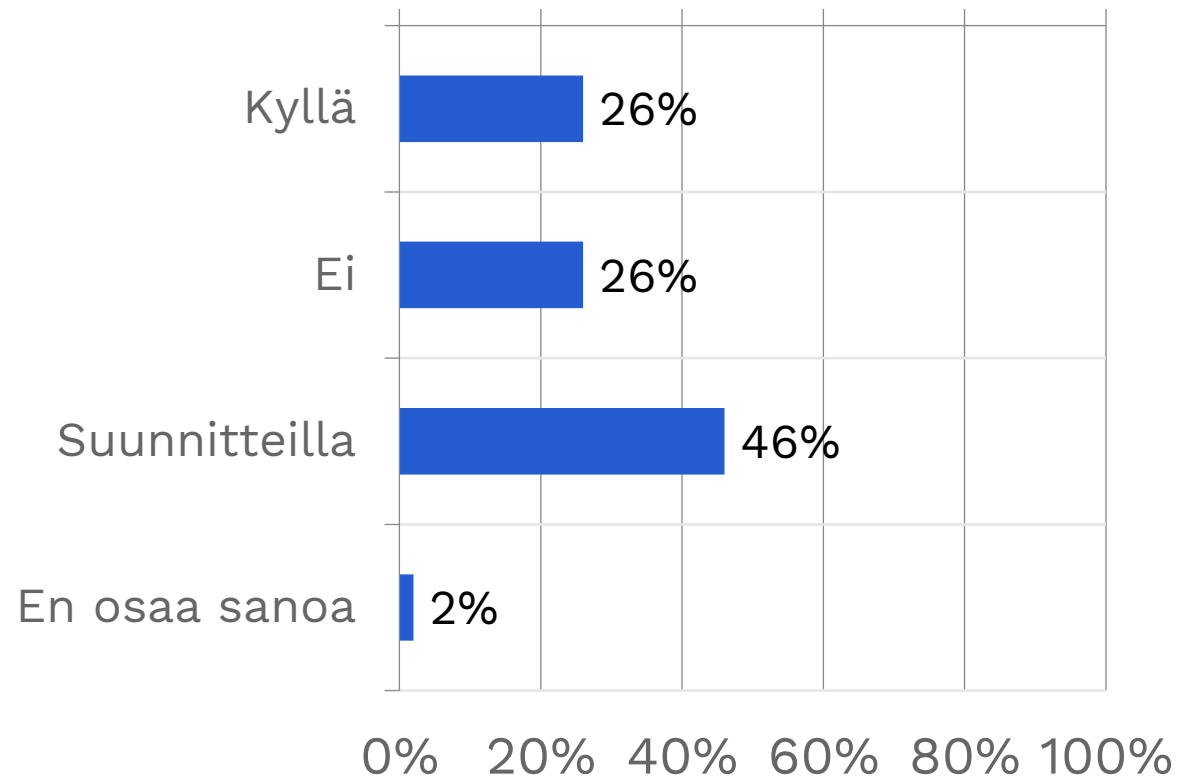
Maahanmuutto ja kotoutumisen edistäminen

Turvallisuus ja häiriötilanteisiin varautuminen

3.1 Oletteko jo sopineet kunnan ja hyvinvointialueen yhteisistä alueenne asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä edistävästä yhteistyömuodosta, jotka otetaan käyttöön 1.1.2023 alkaen?

Vastaajien määrä: 97

Esimerkkejä kuntien ilmoittamista yhteistyömuodoista:

- Alueellinen hyvinvointityö ja työryhmä
- Järjestöneuvottelukunta, alueellinen nuorisovaltuusto, alueelliset vanhus- ja vammaisneuvostot, hyvinvointikoordinaattoreiden ja alueen yhteiset tapaamiset, seudullinen lape, koulupuolella omia ryhmiä, ehkäisevän työn seutukoordinaatioryhmä
- Alueellinen hytetu-työryhmä sekä alaryhmät, joissa edustus hyvinvointialueelta ja kunnista
- Kunnan ja hyvinvointialueen yhteinen sopimus
- Yhteinen hyvinvointisuunnitelma on tehty.

Esimerkkejä hyten konkreettisista yhdyspinnoista

- **Asiakkaan tarvitsemat palvelut**, joissa yhdistyy kunnan ja hyvinvointialueen yhdessä tuottamien palveluiden kokonaisuus (esim. elintapaohjauksen palveluketjut)
- **Yhteistyö kunnan tai hyvinvointialueen omassa hyte-työssä**, jossa tarvitaan toisen osapuolen asiantuntemusta tai tietoa hyvinvointikertomukset ja –suunnitelmat)
- Yhteisten **tavoitteiden asettaminen** yhteisen tietopohjan perusteella
- **Järjestöjen ja muiden toimijoiden** toimintaedellytysten edistäminen ja siitä sopiminen

Mitä vielä vireillä yhdyspintaprojektin tiimoilta hyteen liittyen

- Vaikuttamistoimielinten yhteistyö kunnissa ja hyvinvointialueilla
- Kunnan ja hyvinvointialueen hyte-työn ja vastuiden määrittely
- Kuntien ja hyvinvointialueiden raportointi- ja suunnitelmavelvoitteiden läpikäynti

Tavoite 10

Syrjäytymisen ehkäisyyn on panostettava voimakkaasti kehittämällä saumaton ja vaikuttava palvelujärjestelmä.

<http://www.kuntaliitto.fi/hallitusohjelmatavoitteet#tavoite10>

Sami Niemi
Erityisasiantuntija
Suomen Kuntaliitto
p. +358 50 5899 187
Sami.niemi@kuntaliitto.fi

@namisiemi

www.kuntaliitto.fi

KUNTIEN JA HYVINVOINTIALUEIDEN YHDYSPINTAFOORUMI

**Hyvinvoinnin ja
terveyden edistäminen
16.12.2022**

Liikuntaneuvonnan palveluketjut yhdyspinnoilla

Kuntien ja hyvinvointialueiden yhdyspintafoorumi:
Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen
16.12.2022

Sari Kivimäki

Liikunta osana hyvinvointia soteuudistuksessa

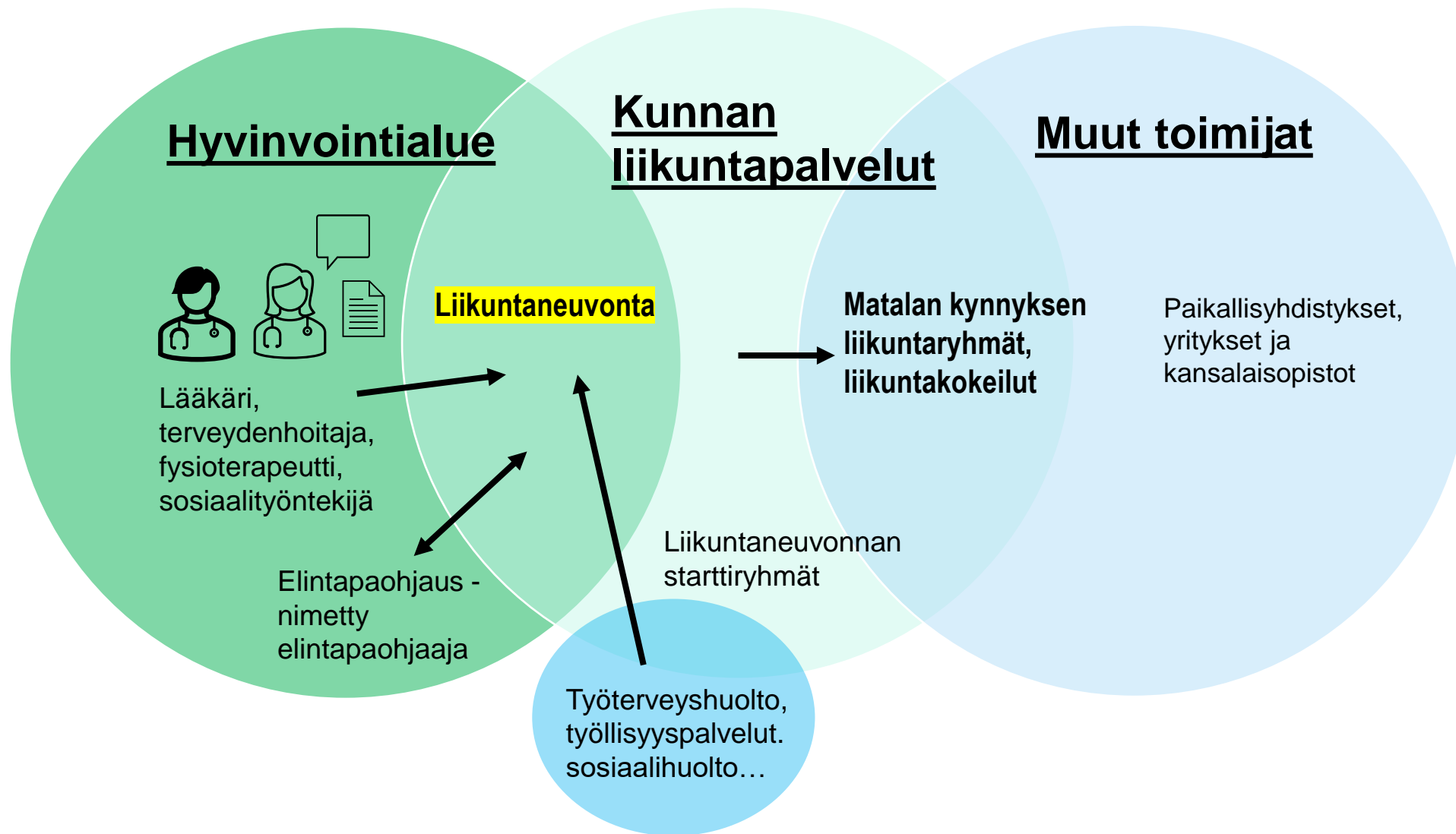
- Liikkumisen edistäminen on osa laajempaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä
- Liikuntaneuvonta on osa kokonaisvaltaista elintapaohjausta - pitkäaikaisena tavoitteena on parempi terveys ja elämänlaatu
- Liikuntaneuvonnan palveluketju rakentuu aina kunnan ja hyvinvointialueen yhteistyönä

Liikuntaneuvonnan määritelmä (Tehyli 2018)

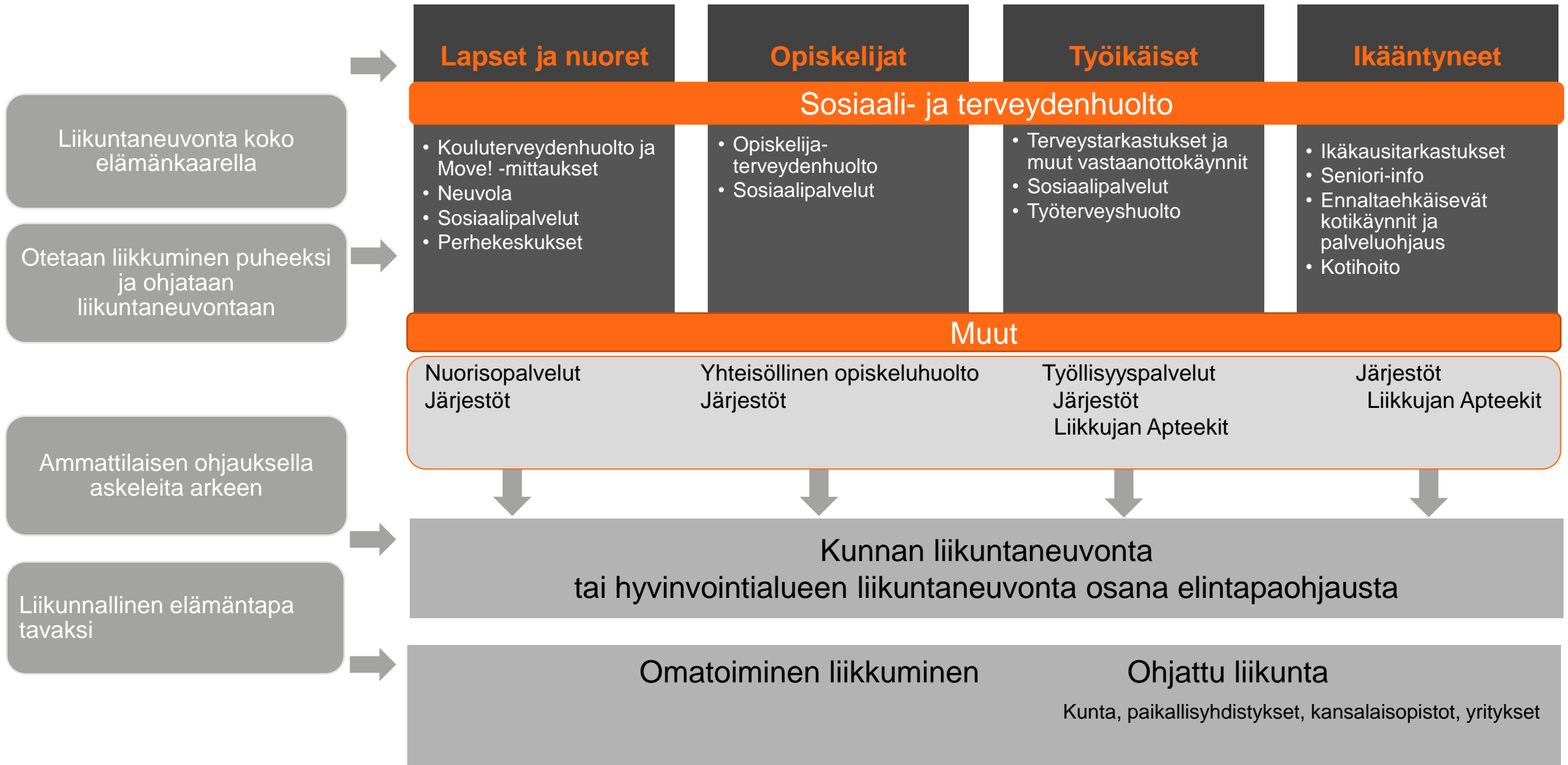
Liikuntaneuvonta on vaiheittain etenevä ja tavoitteellinen prosessi, joka sisältää tarvittaessa useampia tapaamisia ja/tai yhteydenottoja ammattilaisen ja asiakkaan kesken.

Liikuntaneuvonnan tavoitteena on, että asiakas motivoituu liikkumaan itselleen mieluisalla tavalla, omaa terveyttään ja hyvinvointiaan edistäen.

Liikuntaneuvonnan yhdyspinnat

Ohjautumisen reitit liikuntaneuvontaan

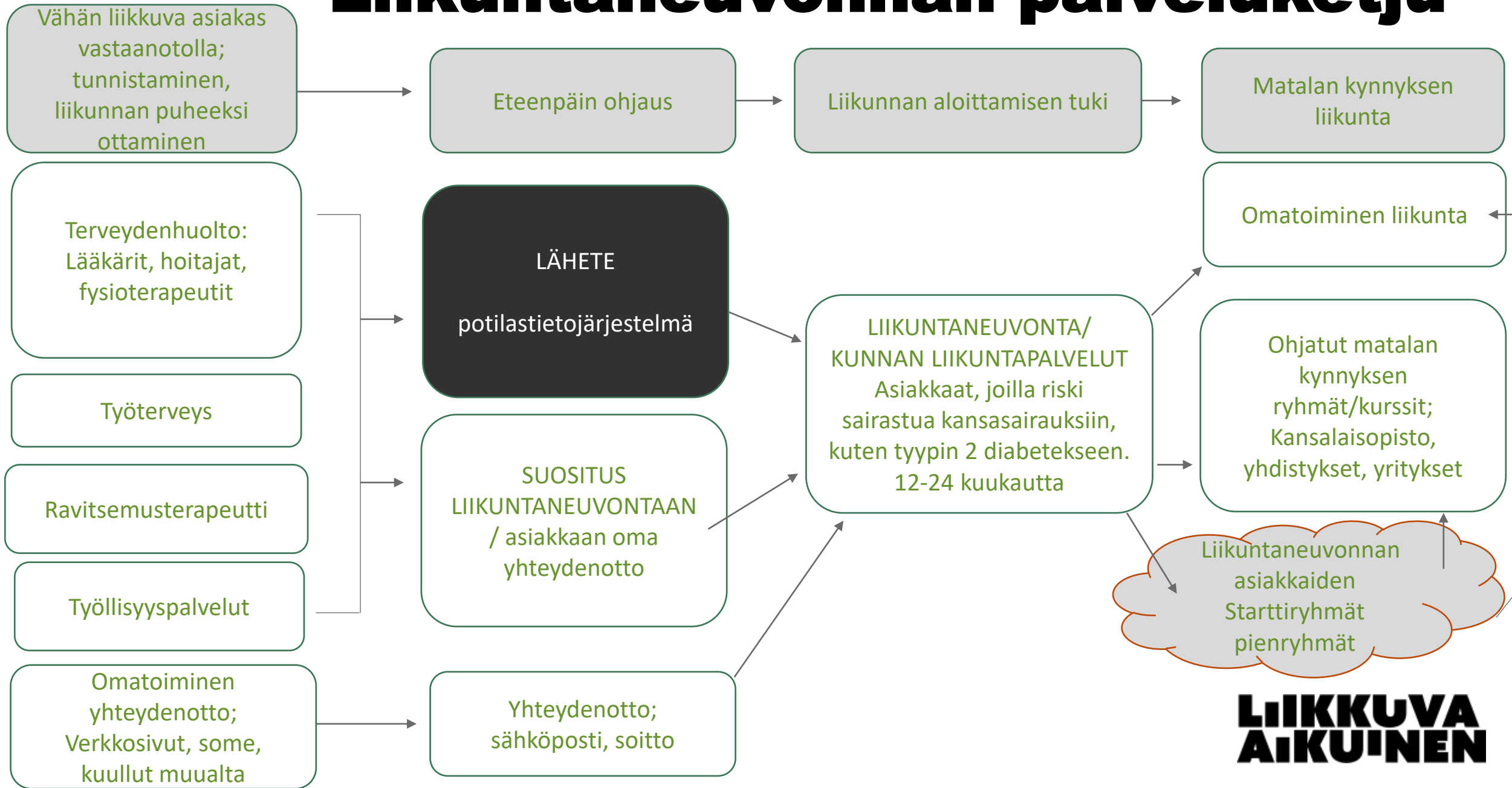

Liikuntaneuvonnan yhdyspinta

- Palveluketjujen rakentaminen – sujuva saumaton ohjautuminen, selkeä roolitus
- Sujuva tiedonkulku – rajatut kirjaamisoikeudet potilastietojärjestelmiin
- Yhtenäiset mittarit hyvinvointialueella
- Liikuntaneuvonnan prosessin ja vaikuttavuuden arviointi
- Säännöllinen verkostoyhteistyö

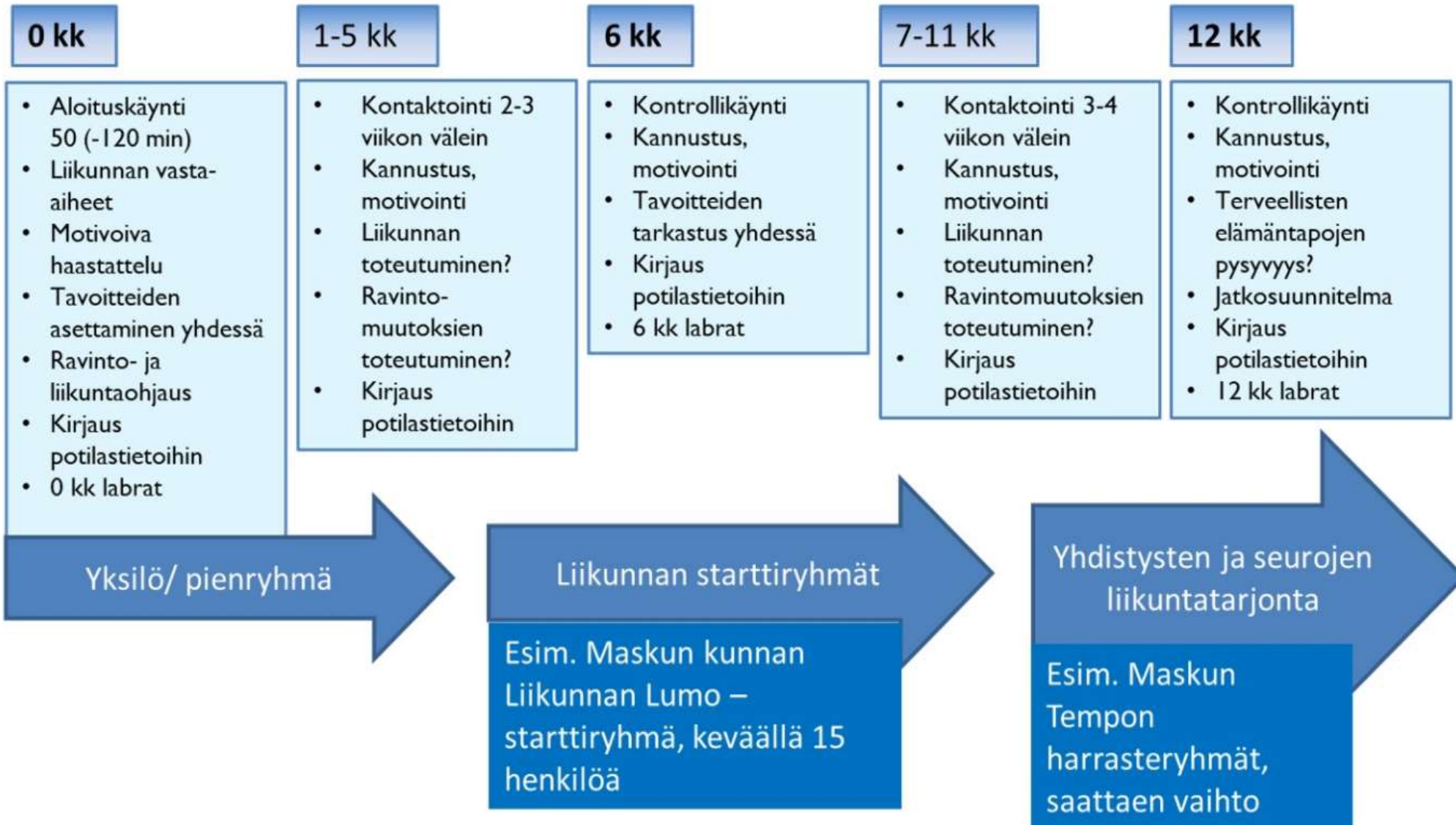

Liikuntaneuvonnan palveluketju

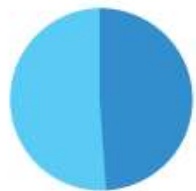
Esimerkki prosessikuvauksesta

Masku-Mynämäki – Lounais-Suomen Liikunta ja Urheilu ry.

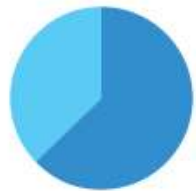

TOIMINNAN TULOKSIA NUMEROINA

Fyysinen aktiivisuus

49 %
vähensi
istumista.

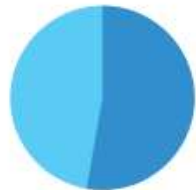

63 %
lisäsi kestävyys-
liikuntaa.

Ravitsemus

71 %
tekee nykyään ter-
veyden kannalta
parempia valintoja
ruoan suhteen.

53 %
käyttää enemmän
kasviksia, marjoja
ja hedelmiä.

Fyysiset mittaukset

Vyötärönympäryys
pieni keskimäärin

5,4 cm

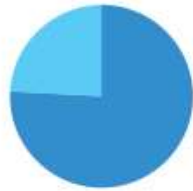
Keskimääräinen
painonpudotus oli

3,2 %

Motivaatio

88 %
on motivoituneta
jatkamaan opittuja
elintapoja hyvinvointi-
mentoroinnin jälkeen.

76 %
koki, että mentorointi
lisäsi luottamusta
siihen, että on kyke-
väinen tekemään
arjessa terveyttä
edistäviä valintoja.

”

**HYVINVOINTIMEN-
TOINNIN KALTAINEN
TOIMINTA TUO 1,7
MILJOONAN EURON
SÄÄSTÖT 15 VUODEN
AIKAJÄNTEELLÄ 1000
HENKILÖÄ KOHDEN.”**

Itä-Suomen yliopiston kanssa tehdyn kustannussäästölaskelman mukaan toiminta tuo terveydenhuoltomenoihin ja tuottavuuskustannuksiin vuosittain säästöä 1767 € per asiakas. Laskelma on tehty vuonna 2021, jonka jälkeen hyvinvointimentoreiden ja asiakkaiden määrä on viisinkertaistunut. Laskelmassa ei ole huomioitu palvelun kustannuksia.

Lue lisää: www.vantaa.fi/hyvinvointimentorointi

LIKKUVA AIKUINEN

SARI KIVIMÄKI
+358400247444
sari.kivimaki@jamk.fi

**LIKKUVA
AIKUINEN**

Valtakunnalliset ohjeistukset yhdyspintatyöhön 2022

1. Liikuntaneuvonta yhdyspinnalla –
liikuntaneuvonnan palveluketjut osana
elintapaohjausta uusissa soterakenteissa

[Liikuntaneuvonta yhdyspinnoilla -ohjeistus](#)

**2. Elintapaohjauksen
tarkistuslista**

Liikunta, ravitsemus, uniterveys,
päihteet/riippuvuudet, kulttuurihyvinvointi

[Elintapaohjauksen tarkistuslista](#)

**LIKKUVA
AIKUINEN**

Alueiden ja kuntien hyvät käytänteet

Pirjo Nikula, hyvinvointijohtaja
Vaalan kunta
0400 855 925
pirjo.nikula@vaala.fi
Vaalantie 14, 91700 Vaala
Twitter: @PirjoNikula

*Hyvinvoinnin edistäminen
Vaalan kunnassa*

Hyvinvointikäsite Pohjois-Pohjanmaalla

(Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointisopimus 2019-2025)

Minä, **pohjoispohjalainen ihminen**,
voin hyvin silloin, kun koen eläväni
hyvää arkea ja mielekästä elämää.

Hyvinvointiini vaikuttavat
jokapäiväiset arjen tarpeeni,
askareeni, yhteisöni ja ympäristöt,
joissa elän ja toimin. Oma toimintani
ja arjen valintani vaikuttavat omaan,
läheisten ja tulevien sukupolvien
hyvinvointiin.

**Toivon tulevani
kuulluksi, nähdyksi, hyväksytyksi
ja ymmärretyksi ihmisenä
enkä yksittäisten tarpeideni kautta.**

VAPAA-AIKA	
Vahvuudet	Haasteet
<ul style="list-style-type: none"> • Monipuoliset harrastusmahdollisuudet (liikunta, kulttuuri, luonto, opiskelu) • Järjestötyö, paljon järjestöjä • Perhe • Eläkkeeläl vapaa-aikaa 	<ul style="list-style-type: none"> • Huoli vapaa-ajan palvelujen säilymisestä • Vetäjien puute • Sivukylien harrastustarjonnan vähäisyys • Pitkät matkat • Iäkkäät vanhemmat vaatii huolehtimista

OPISKELU	
Vahvuudet	Haasteet
<ul style="list-style-type: none"> • Kansalaisopiston kurssit • Hyvä peruskoulu ja lukio (säilyminen tärkeää) • Itsensä kehittäminen • Kohtuulliset kulkuyhteydet 	<ul style="list-style-type: none"> • Ei oppilaitoksia jatko-opiskeluun • Opiskelu vie kauas asumaan • Ammattikoulu puuttuu • Liian vähän kursseja

TYÖ	
Vahvuudet	Haasteet
<ul style="list-style-type: none"> • Kotityöt (+omaishoito) riittää • Eläkkeellä työt eivät enää rasita • Työtä riittää tekeväälle • Yrittäjänä ollut työtä 	<ul style="list-style-type: none"> • Vähän työpaikkoja • Kaikki ei halua tehdä töitä • Liikenneyhteyksissä parannettavaa • Joskus tarvitsisi enemmän hoitoapua

MIELEN HYVINVOINTI JA FYSINEN TERVEYS, MINÄMYÖTÄTUNTO	
Vahvuudet	Haasteet
<ul style="list-style-type: none"> • Hyvä terveys • Myönteinen elämänasenne • Sosiaalisten suhteiden tärkeys • Puhdas luonto ja ympäristö 	<ul style="list-style-type: none"> • Työn ja vapaa-ajan yhteensovitus • Huoli vanhemmista • Tarvitaan lisää ammattiapua

TOIMIVA ARKI	
Vahvuudet	Haasteet
<ul style="list-style-type: none"> • Työ, perhe, yhteistyö • Perusjutut kunnossa • Toistaiseksi hyvin palveluja • Paljon avuntarjoajia 	<ul style="list-style-type: none"> • Pelkona palvelutason heikennys (reuna-alueet) • Korkea sairastavuus • Ajan haasteet, mm. lasten harrastukset

Hyvinvoinnin vahvuudet ja haasteet

TALOUDELLINEN TOIMEENTULO	
Vahvuudet	Haasteet
<ul style="list-style-type: none"> • Kun on töitä itsellä ja puolisoilla niin rahat riittää, perheen tulot riittää • Hyvä työeläke • Ei velkoja, pienet kulut • Oma talo • Asuminen halpaa 	<ul style="list-style-type: none"> • Työpaikkojen puute, työttömyys • Pieni eläke • Lääkekuluihin menee paljon • Tulojen riittävyys hintojen ja maksujen noustessa • Talon mahdolliset remontit • Tietoa mahdollisuuksista saada tukea

ELINTAVAT JA TERVEYSKÄYTTÄYTYMINEN	
Vahvuudet	Haasteet
<ul style="list-style-type: none"> • Terveelliset elämäntavat • Itsestä huolehtiminen • Hyvät liikuntamahdollisuudet • Kiinnostus omaan hyvinvointiin • Hyvät liikuntapaikat 	<ul style="list-style-type: none"> • Alkoholi • Syrjäytyminen • Työttömyys • Nuorten syrjäytyminen & päihteet • Palvelujen säilyminen & saatavuus

ASUMINEN JA ELINympÄRISTÖ	
Vahvuudet	Haasteet
<ul style="list-style-type: none"> • Luonnon rauha • Hyvä, puhdas ympäristö • Asuminen edullista • Toisaalta huolettaa asumiskustannusten nousu 	<ul style="list-style-type: none"> • Vanhan omakotitalon kunnossapito työlästä • Kuntien elinvoiman menetys • Syrjäkylien palvelut • Pitkät etäisyydet • Asumisen myynti vaikeaa • Vanhusten tukeminen omassa kodissa

IHMISSUHTEET, OSALLISUUS JA ELÄMÄN MUUTOKSET	
Vahvuudet	Haasteet
<ul style="list-style-type: none"> • Perhe, suku, ystävät • Paljon tuttuja • Sosiaalinen luonne • Sopivan pieni asukasmäärä, yhteisöllisyys ja tutut systeemit • Paljon yhdistyksiä ja kerhoja 	<ul style="list-style-type: none"> • Ystävät, sukulaiset, tutut kaukana • Vanhusten pärjääminen syrjäkylillä • Ujoimpien saaminen mukaan • "pienet piirit", kyllästymisen • Vanhempien arjessa oleminen • Vuorotyöt • Sopeutuminen uusiin tilanteisiin ja ihmisiin, avun pyytäminen

YHTEISKUNTA, ARVOT JA VAIKUTTAMINEN	
Vahvuudet	Haasteet
<ul style="list-style-type: none"> • Voi vaikuttaa jos haluaa, pääsee osallistumaan • Turvallinen yhteisö ja ympäristö • Hyvä paikka asua • Harrastukset kasvattaa sosiaalisuutta ja pärjävyyttä 	<ul style="list-style-type: none"> • Vaikuttaminen ei helppoa • Taloudelliset haasteet ja muutoksiin sopeutuminen • Digitalisoituminen, pysyykö mukana • Vihapuhe • Tiedottaminen haasteena • Yhteiskunta, jossa kaikki samalla viivalla (eläkeläiset)

PALVELUT	
Vahvuudet	Haasteet
<ul style="list-style-type: none"> • Peruspalvelut ok • Riittävästi palveluita, erikoistavaroita ei saa • Monipuolinen palvelurakenne • Palvelut lähellä 	<ul style="list-style-type: none"> • Palvelujen säilyminen jatkossa • Syrjäseudun tyhjeneminen • Heikot pankkipalvelut • Ei pääse erikoissairaanhoidon nopeasti • Yksipuoliset palvelut

Ikäkausiverkostot

Hyte-työn rakenne jo vuodesta 2019

Lapset/ lapsiperheet

NOP (nuorten ohjaus- ja palveluverkosto)

Työikäiset

Ikäihmiset

Verkostoihin kuuluu poikkihallinnollisesti kunnan edustajia, Oulunkaaren (sote-palvelutuottaja) ruohonjuuritason sekä esimiestason työntekijöitä, yhdistysten, yritysten edustajia sekä yksittäisiä kuntalaisia.

Hyvinvointikertomuksen 2021-2025 valmisteluprosessi www.vaala.fi/ asiakirjat/strategiat

Koetun hyvinvointitiedon ja indikaattoritiedon perusteella nimetty neljä kärkiteemaa, joihin liittyviä kehittämisasioita viety eteenpäin jo edellisen valtuustokauden aikana. Teemat ovat: ikäihmisten kotona pärjäämisen tukeminen, ehkäisevän päihdetyön toimenpiteet, yksinäisyyden lievittämisen sekä koulukiusaamisen ehkäisy

Viides kärkiteema nousi uusimmasta kyselystä: taloudellinen hyvinvointi

Pohja-aineistona kuluvan valtuustokauden aikana kuntalaisilta ja ammattilaisilta (heikommassa asemassa olevien ääni kuuluviin) kerätty tieto. Aineisto mittava!

Koettua hyvinvointitietoa kerätty Minun arkeni ja elämäni –kyselyssä viimeisimpänä. Aiempi toteutettu 2019. Kyselyä hyödynnetään maakunnallisessa hyvinvointikertomuksessa.

Tästä kaikesta kerätystä tiedosta johdettu ikäkausittain, hyvinvointikäsitteen luokittelua hyödyntämällä tavoitteet koko valtuustokaudelle.

Asuminen, elinympäristö ja turvallisuus

ESIMERKKI!

- Nuori osaa pitää huolta elinympäristöstään
 - Kunnan kiinteistöt ovat nuorelle turvallisia ja inspiroivia myös sisäilmaltaan
 - Turvallisen liikennekulttuurin edistäminen
 - Nuori voi elää ja asua ympäristössä, jossa kulttuuri ja taide ovat läsnä arjessa
 - Nuorilla on hyvät asumisen mahdollisuudet
 - Nuori arvostaa Vaalan luontoa
- Nuoria osallistetaan suunnittelemaan kuntakeskuksen viihtyisyyttä
 - Nuoret suunnittelevat nuorisotilan/ nuorten työpajan toiminnallisuuden
 - Turvallisen liikkumisen, liikenne- ja mopoilukulttuurin edistäminen
 - Koulun kerhotoiminnan kehittäminen
 - Koulupoliisin tietoiskut säännöllisesti.
 - Tietoa saataville asumisen tuen eri muodoista
 - Nuoret ymmärtävät kierrättämisen merkityksen koululla ja nuorisotiloilla
 - Nuoret oppivat pitämään huolta ympäristöstään esim. osallistumalla siivoustalkoisiin
 - Nuoret tutustuvat elinympäristöönsä ja asuinalueeseensa
 - Nuorten työpajatoiminta tukee nuoren kulttuurihyvinvointia ja luontosuhdetta
 - Nuorille tarjotaan mahdollisuuksia tasavertaisesti nauttia taiteesta ja kulttuurista, liikunnasta ja luonnosta.
 - Osallistetaan nuoret määrittelemään itse heille sopiva kulttuurihyvinvointi

Tavoitteet pyritty tekemään ihmislähtöisesti, vastuutahoina ikäkausiverkostot

Koettu hyvinvointitieto - > vahva viesti ikäihmisten kotona pärjäämiseen liittyvistä huolenaiheista (esim.case)

Hyvinvointihuolia

- Kodin ylläpitotyöt, pienet korjaukset
- Toimintakyvyn heikkeneminen
- Leskeytyminen, eläköityminen
- Taloudellinen hyvinvointihuoli
- Yksinäisyys
- Kulkemisen ongelmat
- Päihteisiin liittyvät huolet – läheiset
- Omaishoitajuus

Toimintaympäristön analyysi:

- Meillä ei ollut työntekijää, jonka tehtävänkuvassa olisi selkeästi juuri ikäihmisten kotona pärjäämisen tukeminen
- Meillä ei ole tiedossa kokonaisuutena niitä toimijoita, jotka tuottavat toimintoja ja palveluita ikäihmisille
- Ikäihmisillä ei ole tiedossa heille palveluita tuottavia tahoja eikä tukien ja etuisuuksien kokonaisuutta
- Miten löydetään ikäihmiset riittävän varhain, jotta voimme tarjota hyvinvointia tukevia palveluita varhaisessa vaiheessa?

Mitä teimme?

Koetun hyvinvointitiedon perusteella nousi esille selkeitä tehtäviä, joille tarvittiin resurssia

-> perustettiin kokeiluluontoinen hyvinvointisuunnittelijan tehtävä 2018 – toistaiseksi voimassa oleva 2023 alusta

-> tehtiin toimijakartoitus 2 x -> luokiteltiin hyvinvointikäsitteen avulla

- Järjestettiin vapaaehtoistoiminnan peruskoulutus yhteistyössä Vaalan seurakunnan ja Vuolle Setlementin kanssa
- Verkostoiduttiin Vanhustyön Keskusliiton kanssa ja käynnistettiin löytävän seniorityön/ etsivän vanhustyön toimintamallin luominen – mukaan mentorointiohjelmaan – ikäihmisten verkosto
- Osana mallia luotiin kohtaamispaikkatoimintana kuntakeskustaa + sivukyliä kiertävä Olohuonetoiminta – muiltakin kyliltä voi tulla Olohuoneeseen

Mitä teimme?

- Pilotoitiin ikäihmisten taloudellisiin hyvinvointihuoliin liittyvä puheeksioton työväline – kehitetty yhteistyössä POPSote –valmistelun kanssa – jäänyt pysyväksi toimintamalliksi – koottu taloudellisen hyvinvoinnin tuen polku paikallisesti (tuet ja etuudet tutuiksi, palvelut)
- Käynnistettiin Vaala –setelin kehittämistyö (hyvinvointiseteli)
- Koottu hyvinvointikäsitteen perusteella ikäihmisten tuen polku (toiminnot ja palvelut tutuksi) – tarkoitus siirtää nettisivuille
- Hyvinvointisuunnittelija on toiminut henkilönä, johon voi ottaa matalalla kynnyksellä yhteyttä ikäihminen tai läheinen – yhdistänyt avuntarvitsijan ja auttajan - > toiminta saanut kiitosta myös vanhuspalveluilta – näkynyt selvästi hoito- ja palvelutarpeen arviointien kasvuna – löydetään myös kotihoitopalveluiden tarvitsijat riittävän ajoissa
- Laadittiin yhteistyössä EHYT ry:n kanssa ehkäisevän päihdetyön ohjelma: sisältää tavoitteet ja toimenpiteet kaikille ikäluokille + periaatteen ehkäisevä päihdetyö kuuluu kaikille

Kiitos! Ihanaa joulunaikaa!

Alueiden ja kuntien hyvät käytänteet

Terveisiä Kainuusta!

SOSRAKE-Kainuun osahanke aikuissosiaalityön rake-työn osaamisen vahvistamisen äärellä, josta tässä nostoina:

- HYTE-opas
- Tieto – tuotanto - viestintä
- Hyvinvointitiedolla johtamisen tilaisuus

Kuntien ja hyvinvointialueiden yhdyspintafoorumi 16.12.2022
Anne Tuikka, SOSRAKE Kainuun osahankkeen
aluekehittäjä, sosiaalityöntekijä

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä
Aikuissosiaalityö ja SOSRAKE Kainuun -osahanke

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

HYTE-opas

Opas on Sote-akatemian ja Turun yliopiston vuonna 2021 järjestämään monitieteiseen ja –alaiseen HYTE-koulutukseen liittyvä kehittämistyö

Kirjoittajat:

Anne Tuikka, sosiaalityöntekijä Sotkamon aikuissosiaalityö/aluekehittäjä SOSRAKE-hanke

Auli Heikkinen, sosiaalityöntekijä Suomussalmen TYP

Opastava suunnannäyttävä terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen työhön

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Oppaan tavoitteet liittyvät siihen, että:

- ymmärtäisimme hyvinvointiajattelua laaja-alaisesti yksilön, yhteisöjen ja yhteiskunnan kannalta
- osaisimme tarkastella HYTE-työtä kunnan toiminnan monitoimijaisesta näkökulmasta
- osaisimme käyttää ja hyödyntää tutkimus- ja tilastotietoja HYTE-työn monialaisessa käytännössä, johtamisessa ja kehittämisessä
- ymmärtäisimme kielen ja kulttuurin merkityksen HYTE-työssä ja että
- saatu tieto syventäisi taitojamme ja valmiuksiamme edistää kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

Oppaan sisältö

- 1 HYTE-työ pähkinänkuoressa ja alkusanat
- 2 Monitoimijainen HYTE-orientaatio
- 3 Hyvinvointijohtamisen ulottuvuuksia
- 4 Tutkimustiedon käyttö HYTE-työssä
- 5 Kielellisesti ja kulttuurisesti vastuullinen kohtaaminen
- 6 Monimuotoinen HYTE-yhteistyö
- 7 Kulttuurihyvinvoinnilla on monenlaisia ulottuvuuksia
- 8 Tiedon tuotannon äärellä aikuissosiaalityö ja SOSRAKE-hanke

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Tietolähteiden ja tiedon tuotannon äärellä

- Muita tietolähteitä esim. sosiaalinen raportointi, aikuisväestön hyvinvointimittari, Kykyviisari, palautteet, Spro-, Haipro –ilmoitukset
- Tutkimukselliseen työorientaatioon saamme vahvistusta käytäntötutkimusvalmennuksessa syksyllä 2022

Infograafi palvelutarpeen arvioinneista 2020 – 2021

¹SHL (1301/2014) 3 § 3 luku: erityistä tukea tarvitseva (=ett) , 8 §: ett:ien hyvinvoinnin seuraaminen ja edistäminen.

Miksi aikuisosiaalityö on merkityksellistä? Tavoitteena on toimintakyvyn vahvistaminen hyvinvoinnin- ja terveyden parantumisen mahdollistumiseksi. Hyvinvointialueiden astuessa voimaan 1.1.2023 hyvinvointiyötä tulee entisestään vahvistaa kuntien kanssa (AVIn ja Valviran ohjauskirje kunnille 1.11.2021).

Eväitä hyvinvointitiedolla johtamisen –tilaisuus 23.11., nauhoitettu ja kuunneltavissa

Kohderyhmänä Kainuun
hyvinvointialueen valtuuston
jäsenet, alueelliset
hyvinvoinnin ja
terveydenedistämisen
parissa toimivat ja kaikki
aiheesta kiinnostuneet.

Linjoilla aiheina:

Rakenteellisen sosiaalityön tieto hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä
Tapani Kauppinen, erityisasiantuntija THL

Tietojohtaminen sosiaalihuollossa – Ei uhka vaan mahdollisuus!
Tarja Kauppila, johtaja Itä-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus

Ajankohtaista HYTETU-työstä/valmistelusta

Saara Pikkarainen, terveyden edistämisen erikoissuunnittelija Kainuun sote

Rakenteellinen sosiaalityö Kainuun sotessa

Päivi Ahola-Anttonen vastuualuepäällikkö Kainuun sote

Kommenttipuheenvuoro

Matti Heikkinen, aluevaltuutettu

Yhteistä keskustelua: eväät reppuun ja eteenpäin

Antoisia hetkiä hyvinvointityön äärelle!

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä
Aikuissosiaalityö ja SOSRAKE Kainuun -osahanke
Anne Tuikka, sosiaalityöntekijä SOSRAKE-hanke - ISOnet

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Lähteet

- Itä-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus ISO ja SOSRAKE-hanke SOSRAKE-hanke – ISOnet
- SOSRAKE Kainuun osahanke: Eväitä hyvinvointitiedolla johtamiseen Kainuun hyvinvointialueella - YouTube
- SOSRAKE Kainuun osahanke: [SOSRAKE - osaamisverkosto | Kainuun sote](#) ja julkaisut ajankohtaissivulla: [Ajankohtaista | Kainuun sote](#)
- Tuikka, Anne & Heikkinen, Auli (2022) Opastava suunnannäyttävä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työhön eli HYTE-työhön. [HYTE-opas 7.7.2022.pdf \(kainuu.fi\)](#)

Alueiden ja kuntien hyvät käytänteet

Alueiden ja kuntien hyvät käytänteet

KUNTIEN JA HYVINVOINTIALUEIDEN YHDYSPINTAFOORUMI

Kevään 2023 yhdyspintafoorumit

20.1.2023	Kotoutuminen
24.2.2023	Varautuminen ja turvallisuus
24.3.2023	Elinvoimaiset alueet
28.4.2023	Järjestöyhteistyö
26.5.2023	

Yhdyspintafoorumit toteutetaan perjantaisin kello 9-11 KuntaTV:n kautta.

